ZBIERKA ZÁKONOV
SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Ročník 1955

Vyhlásené: 23.02.1955 Vyhlásená verzia v Zbierke zákonov Slovenskej republiky

Obsah tohto dokumentu má informatívny charakter.

6

Vládne nariadenie

z 8. februára 1955,

ktorým sa upravuje udeľovanie čestného titulu „Hrdina Československej republiky" a zakladajú Rad červenej zástavy, Rad červenej hviezdy, medaila Za zásluhy o obranu vlasti a medaila Za službu vlasti

Vláda Československej republiky nariaďuje so súhlasom prezidenta republiky podľa §§ 1 a 7 zákona č. 247/1949 Zb., o vyznamenaniach a čestných uznaniach:

§ 1

(1) Na ocenenie výnimočných zásluh o republiku spojených s vykonaním hrdinského činu alebo opätovných hrdinských činov zriaďuje sa čestný titul „Hrdina ČSR".

(2) Čestný titul „Hrdina ČSR" udeľuje na návrh vlády prezident republiky, ktorý vyznamenanému súčasne udelí Rad Klementa Gottwalda - za budovanie socialistickej vlasti.

(3) Hrdina ČSR nosí zlatú hviezdu Hrdinu ČSR.

§ 2

Na ocenenie zásluh o obranu republiky sa zakladajú:

1. rady:
   a) Rad červenej zástavy,
   b) Rad červenej hviezdy,
2. medaily:
   a) Za zásluhy o obranu vlasti,
   b) Za službu vlasti.

§ 3

Rad červenej zástavy sa udeľuje za vynikajúcu činnosť na zvýšenie bojaschopnosti ozbrojených síl, na upevnenie obrany a bezpečnosti republiky, za vynikajúcu veliteľskú činnosť, ktorá mala rozhodujúci vplyv na priaznivý výsledok operácie alebo bojovej akcie, za vynikajúce plnenie bojových úloh, iniciatívu, osobnú chrabrosť a vytrvalosť v boji s nepriateľom.

§ 4

Rad červenej hviezdy sa udeľuje za obzvlášť úspešnú činnosť na zvýšenie bojaschopnosti ozbrojených síl, najmä za vynikajúce vynálezy a technické zlepšenia vo vojenstve dosahujúce

celoštátny význam, alebo za obzvlášť úspešnú činnosť na upevnenie obrany a bezpečnosti republiky, najmä za zvýšenie a zlepšenie brannej prípravy pracujúcich, ako i za obzvlášť úspešné plnenie bojových úloh, osobnú chrabrosť a vytrvalosť v boji s nepriateľom.

§ 5

Medaila Za zásluhy o obranu vlasti sa udeľuje za úspešnú činnosť, ktorou sa podstatne zvýšila bojová pripravenosť ozbrojených síl, bezpečnosť republiky alebo branná príprava pracujúcich, za odvážne a iniciatívne činy spojené s nebezpečím vlastného života, ktoré rozhodli o úspešnom splnení úloh jednotky.

§ 6

Medaila Za službu vlasti sa udeľuje za úspešnú činnosť na zvýšenie bojovej pripravenosti ozbrojených síl, bezpečnosti republiky alebo brannej prípravy pracujúcich, najmä za vynálezy a technické zlepšenia dôležitého vojenského významu, ako i za odvážne a iniciatívne bojové činy, ktoré prispeli k úspešnému splneniu úloh za sťažených podmienok.

§ 7

Podrobnosti o podmienkach udelenia čestného titulu „Hrdina ČSR" a udelení radov a medailí založených týmto nariadením, opis zlatej hviezdy Hrdinu ČSR a radov a medailí, ako aj podrobnosti o ich nosení sú obsiahnuté v pripojených stanovách, ktoré sú súčasťou tohto nariadenia.

§ 8

(1) Veci čestného titulu „Hrdina ČSR" a radov a medailí založených týmto nariadením spravuje predseda vlády.

(2) Podávanie a prejednávanie návrhov na udelenie čestného titulu „Hrdina ČSR" a na udelenie radov a medailí založených týmto nariadením upraví predseda vlády po dohode so zúčastnenými členmi vlády.

§ 9

Toto vládne nariadenie nadobúda účinnosť dňom vyhlásenia; vykonajú ho všetci členovia vlády.

Široký v. r.

Dr. Dolanský v. r.

Gen. arm. dr. Čepička v. r.

Kopecký v. r.

Inž. Jankovcová v. r.

Dr. Škoda v. r.

Barák v. r.

Inž. Šimůnek v. r.

Dr. Kyselý v. r.

Plojhar v. r.

Dr. Šlechta v. r.

David v. r.

Ďuriš v. r.

Krajčír v. r.

Krosnář v. r.

Machačová v. r.

Dr. Nejedlý v. r.

Poláček v. r.

Štoll v. r.

Uher v. r.

Beran v. r.

Jonáš v. r.

Reitmajer v. r.

Smida v. r.

Dr. Bartuška v. r.

Dvořák v. r.

Dr. Kahuda v. r.

Málek v. r.

Maurer v. r.

Dr. Neuman v. r.

Nosek v. r.

Pospíšil v. r.

Inž. Púčik v. r.

Stanovy čestného titulu „Hrdina ČSR"

Čl. 1

Čestný titul „Hrdina ČSR" sa udeľuje tomu, kto si získal výnimočné zásluhy o republiku, spojené s vykonaním hrdinského činu alebo opätovných hrdinských činov.

Čl. 2

Čestný titul „Hrdina ČSR" udeľuje na návrh vlády prezident republiky a súčasne udeľuje vyznamenanému Rad Klementa Gottwalda - za budovanie socialistickej vlasti.

Čl. 3

Hrdina ČSR dostane diplom o svojej pocte, zlatú hviezdu Hrdinu ČSR a radovú knižku ako doklad pre nosenie hviezdy.

Čl. 4

Zlatá hviezda Hrdinu ČSR má tvar plastickej päťcípej hviezdy s rozpätím hrotov 29 mm. Hviezda je razená zo zlata, jej povrch je leštený. V strede hviezdy je zasadená menšia tmavočervene smaltovaná päťcípa hviezda. Na rube hviezdy sú písmená ČSR, nad nimi kosák a kladivo, pod nimi matričné číslo. Hviezda sa nosí na stuhe farby tmavočervenej, 38 mm širokej a 30 mm dlhej. So stuhou je spojená zlatým závesom. Záves tvorí vodorovne položený palcát, pripevnený na stuhe a dve vavrínové vetvičky skrížené pod palcátom a spojené závesným krúžkom s hviezdou. Stuha je zasadená horným okrajom do zlatej svorky.

Čl. 5

Zlatá hviezda Hrdinu ČSR sa nosí na ľavej strane pŕs nad všetkými československými vyznamenaniami, poprípade nad ich stuhami, vždy in natura, pred zlatou hviezdou Hrdinu práce.

Stanovy Radu červenej zástavy

Čl. 1

Rad červenej zástavy sa udeľuje mužstvu, poddôstojníkom, dôstojníkom a generálom, zväzkom a útvarom československej ľudovej armády a ozbrojených súčastí Ministerstva vnútra a iným občanom, ktorí prejavili mimoriadnu chrabrosť, obetavosť a odvahu v boji s nepriateľom ľudovodemokratickej vlasti.

Čl. 2

Rad červenej zástavy sa udeľuje

a) jednotlivcom - za hrdinské činy spojené s nasadením vlastného života, za chrabrosť, vytrvalosť a odvahu v boji s nepriateľmi ľudovodemokratickej vlasti,

b) veliteľom a politickým pracovníkom - za vynikajúce vedenie boja zväzkov a útvarov v útoku - za iniciatívu pri voľbe okamihu pre odvážny útok na nepriateľa a jeho zničenie pri nepatrných stratách vlastného vojska, v obrane - za húževnatý a všestranný odpor nepriateľovi, ktorý má číselnú prevahu, za umné využitie bojových prostriedkov, ktoré sú k dispozícii a za rozhodný prechod do protiútoku,

c) útvarom a zväzkom - za vynikajúce bojové operácie, ktoré viedli za húževnatého odporu nepriateľa, straty a iné nepriaznivé podmienky k víťazstvu nad nepriateľom, ktoré mu spôsobili ťažké straty, likvidovali jeho úspech alebo prispeli k úspechu vlastných vojsk, čo malo rozhodujúci vplyv na priaznivý výsledok boja alebo operácie.

Čl. 3

Rad červenej zástavy udeľuje na návrh vlády prezident republiky.

Čl. 4

Za nové hrdinské činy a bojové zásluhy môže sa Rad červenej zástavy udeliť opätovne.

Čl. 5

Rad Červenej zástavy sa udeľuje tiež generálom a dôstojníkom z povolania za 20 rokov obetavej a statočnej práce pri výstavbe československej ľudovej armády a ozbrojených súčastí Ministerstva vnútra.

Čl. 6

Súčasne s radom dostane vyznamenaný radovú knižku ako doklad pre nosenie radu.

Čl. 7

Rad červenej zástavy tvorí plastická päťcípa tmavočervene smaltovaná hviezda s rozpätím hrotov 45 mm so zlatou stredovou päťcípou hviezdou, podložená zlatými lúčmi. Na rube radu je namiesto stredovej hviezdy namontovaný zlatý kotúč s písmenami ČSR a matričným číslom. Hviezda sa nosí na stuhe 38 mm širokej a 55 mm dlhej, farby tmavočervenej, s dvoma silne tmavočervenými prúžkami 3 mm širokými na okrajoch. Hviezda je spojená so stuhou zlatým závesom, ktorý tvorí vodorovne položený palcát pripevnený na stuhe a dve vavrínové vetvičky skrížené pod palcátom a spojené závesným krúžkom s hviezdou.

Čl. 8

Rad červenej zástavy sa nosí na ľavej strane pŕs za Radom republiky. Ak sa nosí len stužka radu, je napätá na pravouhlej lište 10 mm širokej a 38 mm dlhej.

Stanovy Radu červenej hviezdy

Čl. 1

Rad červenej hviezdy sa udeľuje mužstvu, poddôstojníkom, dôstojníkom a generálom, zväzkom, útvarom a jednotkám československej ľudovej armády a ozbrojených súčastí Ministerstva vnútra a iným občanom, úradom, závodom a spoločenským organizáciám za vynikajúce zásluhy o výstavbu ozbrojených síl a obranu Československej republiky ako za vojny, tak i v mieri.

Rad červenej hviezdy nemožno udeliť občanom, ktorých zásluhy nie sú priamo spojené s činnosťou v bojových akciách alebo s úspešnou činnosťou pri výstavbe ozbrojených síl alebo pri upevňovaní obrany republiky.

Čl. 2

Rad červenej hviezdy sa udeľuje

a) za vynikajúcu bojovú činnosť, ktorá prispela k značnému úspechu našich vojsk za vojny,

b) za jednotlivé bojové činy, vykonané pri obrane vlasti v mieri,

c) za vynikajúcu činnosť zameranú na podstatné zlepšenie a zvýšenie vojenskej prípravy pracujúcich Československej republiky v celoštátnom meradle,

d) za vynikajúce vynálezy a technické zlepšenia vo výzbroji a vojenskej technike,

e) za mimoriadne úspešnú činnosť, ktorá viedla k zvýšeniu bojovej schopnosti ozbrojených síl a obrannej schopnosti republiky.

Čl. 3

Rad červenej hviezdy udeľuje na návrh vlády prezident republiky.

Čl. 4

Za nové hrdinské činy a bojové zásluhy môže sa Rad červenej hviezdy udeliť opätovne.

Čl. 5

Rad červenej hviezdy sa udeľuje aj generálom a dôstojníkom z povolania za 15 rokov obetavej a statočnej práce pri výstavbe československej ľudovej armády a ozbrojených súčastí Ministerstva vnútra.

Čl. 6

Súčasne s radom dostane vyznamenaný radovú knižku ako doklad pre nosenie radu.

Čl. 7

Rad červenej hviezdy tvorí plastická päťcípa tmavočervene smaltovaná hviezda s rozpätím hrotov 45 mm. Do stredu hviezdy je vsadený strieborný kotúč s malým štátnym znakom. Rub je obdobný, v kotúči sú však písmená ČSR a matričné číslo. Hviezda sa nosí na stuhe farby tmavočervenej, ktorá je 38 mm široká a 55 mm dlhá. Na okrajoch stuhy sú silne tmavočervené prúžky 3 mm široké, uprostred stuhy je silne tmavočervený prúžok široký 10 mm. Hviezda je spojená so stuhou strieborným závesom, ktorý tvorí vodorovne položený palcát pripevnený na stuhe a dve vavrínové vetvičky skrížené pod palcátom a zavesené do horného hrotu hviezdy.

Čl. 8

Rad červenej hviezdy sa nosí na ľavej strane pŕs za Radom červenej zástavy. Ak sa nosí len stužka radu, je napätá na pravouhlej lište 10 mm širokej a 38 mm dlhej.

Stanovy medaily Za zásluhy o obranu vlasti

Čl. 1

Medaila Za zásluhy o obranu vlasti sa udeľuje mužstvu, poddôstojníkom, dôstojníkom a generálom československej ľudovej armády a ozbrojených súčastí Ministerstva vnútra za osobnú odvahu v boji, a to ako za vojny, tak i pri obrane nedotknuteľnosti štátnych hraníc alebo v boji s teroristami, vyzvedačmi a inými nepriateľmi vlasti.

Čl. 2

Medaila Za zásluhy o obranu vlasti sa udeľuje

a) za osobnú odvahu, a to ako v priamom boji s nepriateľom, tak pri vedení bojových akcií podriadených útvarov a jednotiek za vojny,

b) za osobnú odvahu v priamom boji s bandou teroristov, ktorá porušila v mieri nedotknuteľnosť štátnych hraníc, alebo za umné vedenie bojovej operácie podriadených jednotiek, ktorá viedla k jej úplnému zničeniu,

c) za osobnú odvahu v priamom boji s ozbrojenou bandou alebo jednotlivou ozbrojenou skupinou ohrozujúcou verejný poriadok alebo pri vedení boja podriadenej jednotky alebo za zabránenie poškodenia štátne dôležitých objektov,

d) za osobnú odvahu spojenú s nasadením života pri záchrane štátne dôležitých objektov pred živelnou pohromou.

Čl. 3

Medailu Za zásluhy o obranu vlasti udeľuje na návrh vlády prezident republiky.

Čl. 4

Medaila Za zásluhy o obranu vlasti môže sa za hrdinské činy a odvahu udeliť opätovne.

Čl. 5

Medaila Za zásluhy o obranu vlasti sa udeľuje aj generálom a dôstojníkom z povolania za 10 rokov obetavej a statočnej práce pri výstavbe československej ľudovej armády a ozbrojených súčastí Ministerstva vnútra.

Čl. 6

Súčasne s medailou dostane vyznamenaný preukaz ako doklad pre nosenie medaily.

Čl. 7

Medaila Za zásluhy o obranu vlasti má tvar kruhu s priemerom 33 mm a je razená z bieleho kovu. V stredovom kruhu na pôde mierne vypuknutej je malý štátny znak. Pod ním na vonkajšom páse sú písmená ČSR, nad ním plastická päťcípa hviezda, po oboch stranách lipové ratolesti. Na rube sú dva palcáty zhora venčené vavrínovou ratolesťou, zviazané dvoma stuhami s nápisom „Za zásluhy o obranu vlasti". Medaila sa nosí na tmavočervenej stuhe 38 mm širokej a 55 mm dlhej. So stuhou je spojená závesom, ktorý tvoria dva skrížené palcáty a dve skrížené vavrínové ratolesti. Na okrajoch stuhy sú silne tmavočervené pruhy 3 mm široké, uprostred je červený pruh 12 mm široký.

Čl. 8

Medaila Za zásluhy o obranu vlasti sa nosí na ľavej strane pŕs pred vyznamenaním Za zásluhy o výstavbu. Ak sa nosí len stužka, je napätá na pravouhlej lište 10 mm širokej a 38 mm dlhej.

Stanovy medaily Za službu vlasti

Čl. 1

Medaila Za službu vlasti sa udeľuje mužstvu, poddôstojníkom, dôstojníkom a generálom československej ľudovej armády a ozbrojených súčastí Ministerstva vnútra a iným občanom, ktorí v boji s nepriateľmi ľudovodemokratickej vlasti prispeli svojimi iniciatívnymi a smelými činmi spojenými s nebezpečenstvom vlastného života k úspechu bojových akcií ozbrojených síl alebo bezpečnostných orgánov, alebo ktorí svojimi činmi prispeli k zvýšeniu obrannej schopnosti republiky.

Čl. 2

Medaila Za službu vlasti sa udeľuje

a) za aktívnu pomoc vojenským útvarom a jednotkám v boji s nepriateľmi vlasti za vojny, ktorá prispela k úspešnému splneniu bojových úloh,

b) za iniciatívne a smelé činy, ktoré prispeli k splneniu štátne dôležitej úlohy alebo k úspešnému splneniu bojových akcií v boji s narušiteľmi štátnych hraníc, s vyzvedačmi a s nepriateľskými ozbrojenými skupinami,

c) za vynikajúce úspechy v príprave vojsk a za iniciatívne zlepšenie výzbroja a bojovej techniky vedúcej k podstatnému zvýšeniu bojovej schopnosti ozbrojených síl a obrannej schopnosti republiky.

Čl. 3

Medailu Za službu vlasti udeľuje na návrh vlády prezident republiky.

Čl. 4

Medaila Za službu vlasti môže sa za hrdinské činy a odvahu udeliť opätovne.

Čl. 5

Medaila Za službu vlasti sa udeľuje aj generálom a dôstojníkom z povolania za 5 rokov obetavej a statočnej práce pri výstavbe československej ľudovej armády a ozbrojených súčastí Ministerstva vnútra.

Čl. 6

Súčasne s medailou dostane vyznamenaný preukaz ako doklad pre nosenie medaily.

Čl. 7

Medaila Za službu vlasti má tvar kruhu s priemerom 33 mm a je razená zo žltého kovu. Na líci je malý štátny znak umiestený v hornej polovici, pod ním plastická päťcípa hviezda podložená kosákom a kladivom. Po oboch stranách sú lipové ratolesti. Na rube je vavrínová ratolesť a nad ňou nápis „Za službu vlasti". Medaila sa nosí na tmavočervenej stuhe 38 mm širokej a 55 mm dlhej. So stuhou je spojená závesným krúžkom. Na okrajoch stuhy sú silne tmavočervené pruhy 3 mm široké, uprostred sú dva červené pruhy 6 mm široké, vzdialené od seba 4 mm.

Čl. 8

Medaila Za službu vlasti sa nosí na ľavej strane pŕs pred vyznamenaním Za vynikajúcu prácu. Ak sa nosí len stužka, je napätá na pravouhlej lište 10 mm širokej a 38 mm dlhej.

Vydavateľ Zbierky zákonov Slovenskej republiky a prevádzkovateľ právneho a informačného portálu Slov-Lex dostupného na webovom sídle www.slov-lex.sk je Ministerstvo spravodlivosti Slovenskej republiky, Župné námestie 13, 813 11 Bratislava, tel.: 02 571 01 000, e-mail: helpdesk@slov-lex.sk.